

Dist. P. 22
HIS. Sam...

ગ્રામ વિદ્યાપીઠોના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સેવકોને
આચાર સંહિતા લાગુ પાડવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર,
શિક્ષણ વિભાગ,
ઠરાવ ક્રમાંક: ગજેશ ૧૦૯૨ - ૪૭૦૧ - બ
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા. (૨૧ એપ્રિલ - ૧૯૯૪)

વંચાતો લીધા :-

ગુજરાત બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર નો તા. ૧૭/૧૨ નો પત્ર નં. બશ્ક ગ્રામ.
વિદ્યાપીઠ - ૯૧ - ૯૨ - ૫૦ - ૫૫.

ઠરાવ :-

ગ્રામ વિદ્યાપીઠોના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સેવકો માટે વર્તણૂકના નિયમો નોંધ
તેમના માટેની આચાર સંહિતા નક્કી કરવાની બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.
આચાર સંહિતામાં રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા માન્ય ગ્રામ વિદ્યાપીઠોના શૈક્ષણિક અને
શૈક્ષણિક સેવકોનો કામગીરીઓ અને સૂચનો પરસ્પર અન્યત્ર કરાયેલ જોગવાઈઓ ઉપરાંત સંસ્થા
મંડળ, નિયામક, આચાર્ય, અધ્યાપકો, શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફના વર્ગ - ૩ અને
વર્ગ - ૪ ના સંવર્ગ હેઠળના તમામ સેવકોની ફરજો તથા સેવા (વર્તન) ની શસ્ત્રોનો તેમજ શિસ્ત
પરસ્પર રાજ્ય સરકાર માન્ય ગ્રામ વિદ્યાપીઠો ના શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક સંબંધો તરફથી
અવગતના બદલ ઉભી થતી બાબતો સંદર્ભમાં અન્યત્ર કરાયેલ સૂચનો (જોગવાઈઓ) ઉપરાંત
રાજ્ય સરકાર માન્ય ગ્રામ વિદ્યાપીઠોના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સેવકોને શિક્ષણ, ની
બાબતમાં શિસ્ત વિષયક પગલા લેવા બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. આ બાબતે સરકારશ્રીએ
પુખ્ત વિચારણા કરીને માન્ય ગ્રામ વિદ્યાપીઠોના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સેવકોને
આ ઠરાવના પરિશિષ્ટ (૧) પરિશિષ્ટ (૨) અને પરિશિષ્ટ (૩) માં જણાવ્યા પ્રમાણેનો
આચાર સંહિતા અને નિયમો લાગુ પાડવાનું નક્કી કરેલ છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેના નામે,

૨૫ -
અસિય
શિક્ષણ વિભાગ.

પ્રતિ,

૧. મા. રાજ્યપાલશ્રીના સચિવશ્રી, રાજ્યવન ગાંધીનગર. (૫૦ દ્વારા)

:: ૨ ::

૧૩. ઉચ્ચ શિક્ષા સંકલ્પનસમિતી, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.

ક્રમાંક: ઉશગ/૮/૧/ખપ/૮૪ ૮૫/૩/
ઉચ્ચ શિક્ષા સંકલ્પનસમિતી કચેરી,
બ્લોક નં. ૧૨ ડા, જીવરાજ મહેતા ભવન,
ગુ. રા. ગાંધીનગર તા. ૧/૩/૧૯૮૪.

નડલ સ્થાના જાણ તથા જરૂરી કાર્યવાહી માટે
૨/ સંસ્થાના દરેક કમર્યા રીને સદસ્ય આચાર્ય સંહિતાથી વાકેફ કરી તે વાંચ્યા બદલ ની
સહી મેળવી દફતરે રાખવાની સૂચના સહ.

પ્રતિ,
આચાર્યત્રી / નિયામકત્રી,
ગ્રામ વિધાપીઠો તમામ.

સહી -
સંકલ્પન ઉચ્ચ શિક્ષા સંકલ્પનસમિતી,
ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.

ગુજરાત સરકાર શિક્ષણ વિભાગ સચિવાલય, ગાંધીનગરના તા.
કરાર ક્રમાંક: ગઉસ - ૧૦૮૨ - ૪૭૦૧ / બ નું પરિશિષ્ટ.

ના

પરિશિષ્ટ - ૧

૧. ગ્રામવિધાપોઠના ડોઇપત્ર વિભાગની મંજૂર થયેલ ડોઇપત્ર જ્યાં ઉપર નિર્મિત કંઈક હોય, હાજરો, પત્રકમાં નામ ધરાવનાર તથા વેતન પત્રક પ્રમાણે વેતન લેનાર, ડોઇપત્ર કાર્યકર સંસ્થાના 'સેવક' ગણાશે. સેવકને તેમની યોગ્યતા અને વિધાપોઠની જેરુરીયાત પ્રમાણે શૈક્ષણિક કે બિન શૈક્ષણિક ડામની જવાબદારી સોંપવામાં આવશે.
૨. દરેક સેવક માટે ગ્રામ વિધાપોઠના ઇયોયોનો સ્વીકાર અને તે મુજબનો વ્યવહાર અનિવાર્ય ગણાશે. ઉપરાંત દરેક સેવક, ગ્રામ વિધાપોઠની પસંદગી પ્રમાણિકતાથી બંધા રહી અને તે હેઠળના નિયમો, પેટા નિયમો ઠરાવો અને સંસ્થાના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓને અનુરૂપ પોતાનું વર્તન રાખશે.
૩. ગ્રામ વિધાપોઠ એ વિશિષ્ટ ઉદ્દેશો સાથે ડામ કરનારી નફતાલીમની શિક્ષણ સંસ્થા છે. તેમાં જોડાનાર સેવકો તે સમજીને સ્વીકારીને તેમાં જોડાશે. સંસ્થામાં જોડાયા પછી તે મુજબ પોતાની જીવન શૈલી ગોઠવશે.
૪. ગ્રામ વિધાપોઠ એ આખા દિવસનું (૨૪ કલાકનું) ડામ, કરનારી નિવાસી છે. શૈક્ષણિક સંસ્થા છે. અને તેમાં છાત્રાલય વિદ્યાલય તેમજ સ્માજસેવાને લગતી અનેક પ્રવૃત્તિઓ ચાલી રહે છે. વિધાપોઠમાં જોડાનાર સેવકો, સંબંધી પ્રવૃત્તિઓમાં રસ અને ઉત્સાહથી ભાગ લેશે.
૫. વર્તન તેમજ શિક્ષણ પસંદગી રાજ્ય સરકાર માન્ય ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સભ્યો (સ્ટાફ) તરફથી અવગણના બદલ ઉભી થતી બાબતો સંબંધમાં નિયમોમાં અન્યથા કરાયેલી સૂચનાઓ (જોગવાઈઓ) ઉપરાંત રાજ્ય સરકાર માન્ય ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સેવકોને શિક્ષાની બાબતમાં શિક્ષણ વિભાગ પગલાં તરીકે આ સાથેના પરિશિષ્ટ-૨ માં નિયત કરી દર્શાવેલી શિક્ષાઓ કરવાની સત્તા સંચાલક મંડળની સૂચના થી આચાર્યનો હોશે.
૬. ગુજરાત રાજ્ય સરકાર માન્ય ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફની ડામગીરીઓ અને સૂચનો પસંદગી અન્યથા કરાયેલ જોગવાઈઓ ઉપરાંત સંચાલક મંડળ, નિયામક, આચાર્ય, અધ્યાપકો, શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફના વર્ગ-૩ માં અને વર્ગ-૪ માં આવશે લેવાતા તમામ સેવકોની કરાર તથા સેવા (વર્તન) ની શસ્ત્રી આ સાથેના પરિશિષ્ટ-૩ માં નિયત કરી દર્શાવી જોગવાઈઓ અનુસાર ની રહેશે.
૭. ગુજરાત રાજ્ય સરકાર દ્વારા માન્ય ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક તમામ વર્ગના સેવકો માટે ઉપરોક્ત નિયમ - ૬ માં નિર્ણય કરેલી કરજો તથા સેવાઓ ઉપરાંત નીચે મુજબના નિયમો ગ્રામ વિધાપોઠ સંચાલક મંડળ સહિતના ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક તમામ વર્ગના સેવકોને લાગુ પડશે.
 - ૧) વિધાપોઠના ઇયોયો મુજબ નિરંતર શુદ્ધ સુતરાઉ ખાદીનો પોષાક પહેરશે.
 - ૨) ગ્રામ વિધાપોઠની દૈનિક પ્રવૃત્તિઓ, જેવી કે પ્રાર્થના સભા સંમેલન, જાહેર સફાઈ, ઉદ્યોગ, કાનૂન તથા અન્ય શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેશે. જે માટે સેવકને અન્ય કંઈક મળશે નહિ.
 - ૩) ગ્રામોદ્યોગની વસ્તુઓ વાપરવાનો આગ્રહ રાખશે.
 - ૪) સ્મૃત જીવન તથા છાત્રાલયની કાર્યોમાં પ્રત્યક્ષ જોડાશે.

// ૨ //

- ૫) સમાજ સેવાના અને સેવા વિસ્તરણના કાર્યક્રમોમાં ભાગ લેશે.
- ૬) બોડી, તમાકુ, ગાંજો, દારુ, અને એવા અન્ય માદક દ્રવ્યો પદાર્થો લેશે નહીં. અને તેનું વ્યસન રાખશે નહિ.
- ૭) ગ્રામ વિધાપીઠ દ્વારા આયોજીત સર્વ પ્રકારના સ્થનાત્મક કાર્યક્રમોમાં ભાગ લેશે.
- ૮) સંસ્થાએ નક્કી કરેલા સમય પાલન અને શિસ્ત વગેરેના નિયમોનું પાલન કરશે.
- ૯) ગ્રામ વિધાપીઠમાં છાત્રાલય જીવન તેનો પ્રાણ છે અને વિદ્યાર્થી ધક્કર તેમજ નાગરિકતાની તાલીમ માટે તે અત્યંત ઉપયોગી છે. તેથી દરેક સેવક સંસ્થાના સમૂહ કાર્યોમાં જેવા કે વ્રમ સફાઈ ઉદ્યોગ પ્રાર્થના, કાંતલ, શિબિર, પ્રવાસ, સંમેલન, ઉત્સવો, વગેરેમાં ફરજના ભાગરૂપે જોડાશે જે માટે સેવકને અલગ ભથ્થું મળશે નહિ.
- ૧૦) દરેક સેવકને પોતાના મુખ્ય કામ ઉપરાંત સંસ્થા, સંલગ્ન બોજા વધારાના કામો ની જવાબદારી સોંપાય તે સ્વીકારશે. આવા કામો માટે વિશેષ ભથ્થું મળશે નહિ.
- ૧૧) સેવક ડોઇપલ પ્રકારની અંધશ્રદ્ધા, સામાજિક કુલ્સિજો, ડંખીયના ભેદભાવ વગેરે ને ઉત્તેજન નહીં આપે. પોતાના અંગત જીવનમાં તેને અપનાવશે નહિ. ડોઇપલ પ્રકાર ના ભેદભાવને સીધો કે આડકતરી રીતે પોષી તેવા, ડોઇપલ વર્તન કે વ્યવહારને ગેરશિસ્ત ગણવામાં આવશે, અને તેવું આચરણ કરનાર સેવક સામે શિસ્તભંગના પગલાં ભરવામાં આવશે. આવી બાબતે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય તો પ્રથમ લેખિત ચેતવણી આપવામાં આવશે. અને તેમાં છતાં વર્તનમાં સુધારો ન કરે તો ખાતાકીય કાર્યવાહી થી સેવક ને છૂટા કરી શકાશે.
- ૧૨) ડોઇપલ સેવક સત્તની અધ વચ્ચે થી છૂટા થઈ શકશે નહિ.
- ૧૩) ડોઇપલ અજમાયશી કે હંગામી સેવક એક માસ અગાઉ અને કાયમી સેવક ત્રણ માસ અગાઉ લેખિત સૂચના અથવા સૂચનાના વેતનની રકમ (નોટીસ પે) આપી છૂટા થઈ શકશે. આવા સેવક પોતાના હસ્તકની કામકાજની અને સાધનોની પૂરી સોંપણી કર્યા પછી જ છૂટા થયેલા ગણાશે.
- ૧૪) ગ્રામ વિધાપીઠ ડોઇપલ સેવકને તેમની કાર્યક્ષમતા વધારવા માટે ડોઇપલ પરીક્ષા આપવાનું તાલીમ લેવાનું કે અભ્યાસ સંશોધન કરવાનું સૂચવે તે મુજબ અમલ કરવાનું દરેક સેવકને બંધન કરતું રહેશે. સનાતકની લાયકાત ધરાવનાર અધ્યાપકે પાંચ વર્ષની મુદતમાં સંસ્થા સૂચવે તે સંસ્થામાં અનુસ્નાતકનો કે અન્ય પદવી મેળવી લેવાની રહેશે.
- ૧૫) શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક કામ કરનાર સેવકોએ સંશોધન વિસ્તરણ, વિદ્યાર્થી વિકાસ, છાત્રાલય સંચાલન, સમાજસેવા, પ્રવાસ, શિબિર, વાલી સંપર્ક, ઉપરાંત ગ્રામ વિધાપીઠ સૂચવે તેવી અન્ય પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેવો આવશ્યક ગણાશે. એ એમની ફરજના ભાગરૂપે ગણાશે. શૈક્ષણિક સેવાના કાર્યમાં શિક્ષણ તેમજ પરીક્ષણ બંનેનો સમાવેશ થાય છે આમાંની ડોઇપલ પ્રવૃત્તિ માટે સેવકને અલગ ભથ્થું કે વેતન મળશે નહિ.
- ૧૬) ગ્રામ વિધાપીઠના ધ્યેયો અને કાર્યક્રમો અંગે વિદ્યાર્થીઓમાં વિરોધાભાવ, જાગે કે ધિવધા થાય તેવી રીતે વિદ્યાર્થીઓ સાથે ચર્ચા નહીં કરે કે અભિપ્રાયો વ્યક્ત નહીં કરે. સેવક પોતાની અભિપ્રાય સંચાલક મંડળને જણાવી શકશે.
- ૧૭) દરેક સેવક આ આચાર સંહિતા અને નિયમો વાંચી સમજી અને સ્વીકારી તો અમલ કરી, આચરણ કરવાની લેખિત બાંહેધરી આપશે.

(ગુજરાત સરકાર શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર ના તા.
ઠરાવ ક્રમાંક : ગઉશ - ૧૦૮૨ - ૨૭૦૧ - બ નું પરિશિષ્ટ)

પરિશિષ્ટ - ૨

ગ્રામ વિધાપોઠના સેવકો માટેનો આચાર સંહિતા અને નિયમો :-

ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક સેવકો નોચેના કોઈપણ કારણોસર શિક્ષાને પાત્ર ઠરશે.

નિયમ - ૧

- (૧) ગેર વર્તણૂક
- (૨) નૈતિક અધઃ પતન
- (૩) બિન કાર્યક્ષમતા
- (૪) પરીક્ષાઓમાં ગેરરીતિનું આચરણ
- (૫) નાણાકીય ગેરરીતિ.

સ્પષ્ટતા :-

(૧) ગેર વર્તણૂક એટલે.

- (૧) નિયમો અને નોંધરોનો શસ્ત્રો નો ભંગ.
- (૨) સેવા, શિસ્ત અને વર્તણૂકના નિયમો નો ભંગ.

(૨) નૈતિક અધઃ પતન એટલે .

ગુજરાત રાજ્ય સરકાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલ ગ્રામ વિધાપોઠના શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક સેવકો, કોઈપણ કો કે પુરુષા વિધાયા સાથે અપવા સંસ્થાના કોઈપણ સેવક સાથે અનૈતિક કે અમાન્યજનું વર્તન કરું. હોય અથવા તેનાથી એવું કહી શકાય તેવું કાર્ય કે જેનાથી સમાજ વચ્ચે ગૌરવ વિપરીત અસર પડવાની સંભવના હોય.

(૩) બિન કાર્યક્ષમતા એટલે કે .

૧. વાસ્તાવ્યો પ્રયત્નો આપવા છતાં પોતાને જે કશું સોંપવામાં આવી હોય તે અદા કરવામાં અને તેની લગતી અધિક્ષત સાન માહિતી મેળવવામાં, જાળવવામાં અને ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળતા.
૨. વર્ષા દરમિયાન સોંપવામાં આવેલ, જે તે વર્ષા યોના અભ્યાસક્રમો, નિયત સમયમર્યાદામાં (કાબુ બકા રના સંયોગ સિવાય) પૂર્ણ કરવામાં નિષ્ફળતા.
૩. ગ્રામ વિધાપોઠના વી. ટી. સિ. તમા અધિકારીઓમાં અભ્યાસક્રમના નબળા પરિણામો માટેની જવાબદારી શૈક્ષણિક સ્ટાફનો રહેશે. અને તે માટે સંસ્થાને આપેલ ગ્રાન્ટ ડાપનો રકમ શૈક્ષણિક સ્ટાફ ભરપાઈ કરી આપવાની રહેશે.

(૪) પરીક્ષામાં ગેરરીતિનું આચરણ એટલે કે :-

ગ્રામ વિધાપોઠમાં યોજાતી પરીક્ષાઓમાં સંચાલકો કે લોર્ડ તરફથી સોંપવામાં આવેલ પરીક્ષા સંબંધી કોઈપણ કાર્યમાં બતાવેલ ઢોલાસ બેદરકારી પદ્ધતિના કે નિષ્કારણી ગુનાનો ભંગ અને અન્ય ગેરરીતિ ઓનું આચરણ.

// ૪ //

(૫) નાના ડોય ગેરરીતિ એટલે કે :

ગ્રામ વિદ્યાપીઠના કે વિદ્યાર્થીઓ સાથેના નાના ડોય વહીવટના અમલમાં કોઈપણ પ્રકારના બેદરકારી, નાનાનો દુરુપયોગ અંગત ઉપયોગ, વ્યાપક છેતરપોંડી, લાયક રૂશવત કે અવ્યવસ્થા ભયો વ્યવહાર.

નિયમ - ૨ : શિક્ષા :-

ગુજરાત સરકાર દ્વારા માન્યતા આપવામાં આવેલ ગ્રામ વિદ્યાપીઠના કોઈપણ શૈક્ષણિક અને બિન શૈક્ષણિક સેવક નિયમોમાં દર્શાવેલ જોગવાઈઓના ભંગ માટે નીચેના માંથી કોઈપણ શિક્ષાને પાત્ર કરશે. :-

૧. ચેત્તવણી, કમડો લિ (લેખિત)
૨. એક વખતથી વધુ નહીં તેવા સમય માટે, ભવિષ્યમાં અસર ન કરે તે રીતે છજા ફાની રૂકાવટ.
૩. એક વખતથી વધુ નહીં તેવા સમય માટે ભવિષ્યમાં અસર કરે તે રીતે છજા ફાની રૂકાવટ.
૪. બેદરકારી અથવા હુકમના ભંગથી ગ્રામ વિદ્યાપીઠને થયેલ કોઈ આર્થિક નુકશાની તેની પાસેથી અથવા તેના પગા સ્માંથી આખી કે આંશિક રકમની વસુલાત.
૫. પાયરી ડત્તાર (ફક્ત બિન શૈક્ષણિક સેવકો માટે)
૬. ભવિષ્યમાં ગ્રામ વિદ્યાપીઠની નોકરી માટે ગેરલાયક કરે નહીં તે રીતે નોકરી માંથી રૂખસદ.
૭. ભવિષ્યમાં ગ્રામ વિદ્યાપીઠની નોકરી માટે ગેરલાયક કરે તે રીતે નોકરીમાંથી બસતરફ.
૮. ફરજિયાત નિવૃત્તિ.

નિયમ - ૩ શિક્ષાના પ્રકાર :-

(૧) નાની શિક્ષાઓ :- નિયમ - ૨ માં દર્શાવેલ ક્રમાંક : (૧) થી (૪) સુધીની શિક્ષાઓ.

(૨) મોટી શિક્ષાઓ :- નિયમ - ૨ માં દર્શાવેલ ક્રમ (૫) થી (૮) સુધીની શિક્ષાઓ

(અ) આચાર્ય નીચેના સેવકોને નિયમ - ૨ માં દર્શાવેલ ક્રમાંક : (૧) થી (૪) સુધીની નીચેના નાની શિક્ષા ઉસ્વાનો અધિકાર સંસ્થાના સંચાલક/ નિયામક/ મેનેજીંગ ટ્રસ્ટની મંજૂરીથી આચાર્યને રહેશે. ગ્રામ વિદ્યાપીઠ ના આચાર્ય પ્રથમ વડા/ શિસ્ત અધિકારી ગણાશે.

નિયમ - ૪ નાની શિક્ષા ઉસ્વા માટેની પદ્ધતિ :-

- (૧) નાની શિક્ષાઓ સામાન્ય રીતે ગ્રામ વિદ્યાપીઠના સેવકોને સોંપવામાં આવેલ ફરજો પ્રત્યેથી બેદરકારી/ બિરી અધિકારી / સહકાર્યકર તરફ અણધારી વર્તન બિરી અધિકારીઓના હુકમોનો અનાદર જેવાં કરાશે સર કરી શકાશે. અને જ્યારે કોઈ સેવકને આવી શિક્ષામાં આવે તે પહેલાં તે સેવકને શિસ્ત અધિકારીએ ડા રાશે દર્શાવતી નોટીસ આપવા રહેશે. અને સેવકે બે અઠવા ડિયામાં લેખિત જવાબ શિસ્ત અધિકારીને આપવાનો રહેશે. સેવક તરફથી મળેલ લેખિત જવાબ બિન સ્વીકાર્ય વિચારણા કરીને સેવકને રૂબરૂ સાંભળીને શિસ્ત અધિકારી ગુનો સાબિત થયાનું જણાય તો નાની શિક્ષાનો હુકમ તેના ડા રાશે સહિત.
- (૨) આવી નાની શિક્ષા ઉસ્વાના, શિસ્ત અધિકારીના હુકમ સામે મજબૂર સેવક તે શિક્ષા ઉસ્વાના હુકમ મળ્યાના ૩૦ દિવસમાં ઉચ્ચ શિક્ષા કમિશનરશ્રીને અપીલ કરી શકશે.

જેનો જાણ તે સેવક મંડળોને / આચાર્યને ડરશે અને ઉચ્ચ શિક્ષા કમિશનરશ્રીને સંબંધિત સેવક, આચાર્ય તેમજ સંચાલક મંડળને ઝુબુ સાંજાવાની તક આપીને અપોલ અંગેની દરખાસ્ત મળ્યેથી દિન - રૂપ માં આ અંગેનો નિર્ણય લઈ લાગતા વળગતાઓને તે અંગેની જાણ કરવા રહેશે. અને જો ૪૫ દિવસમાં ઉચ્ચ શિક્ષા કમિશનરશ્રીએ અંગેનો નિર્ણય ન કરે તો શિસ્ત અધિકારીનો નિર્ણય આખરી રહેશે.

(૪) આચાર્ય વિરુદ્ધનો નાનો શિક્ષાનો પિરોડત પ્રકારની કાર્યવાહી સંચાલક મંડળ કરે. સંચાલક મંડળ પોતાના સભ્યોમાંથી એક સભ્યને શિસ્ત અધિકારી તરીકે નીમશે.

નિયમ - ૫ મોટો શિક્ષા કરવા માટેનો પદ્ધતિ :-

(૧) આજ્ઞા ભંગ, ફરજ પ્રત્યેની બેદરકારી, ગેસ્વર્ત્તુંક નૈતિક અથવા પતન પરીક્ષામાં આચરેલ ગેરરીતિઓ કે નાણાકીય ગેરરીતિઓ માટે તદ્દન કામચલાઉ ધોરણે નિમાયેલ સેવકો સ્થાયના સરકારી દવારા માન્યતા આપવામાં આવેલ ગ્રામ વિદ્યાપીઠના સેવકો ને આ નિયમો હેઠળ યોગ્ય રીતે સજામાં આવેલ તપાસ સમિતિ દ્વારા નિયમસરની તપાસ ચલાવવા પછી જ (૧) પાંચરી ઉત્તર, ફરજિયાત નિમૂંત્તિ, નોકરીમાંથી ફરજ મોકૂફી અને બસતરફી જેવી મોટી શિક્ષાઓ કરી શકાશે.

નિયમ - ૬ તપાસ સમિતિની રચના :-

- (અ) સંબંધિત ગ્રામ વિદ્યાપીઠના સંચાલક મંડળ / ટ્રસ્ટી મંડળના પ્રતિનિધિ.
- (બ) સંબંધિત સેવકે નિયુક્ત કરેલ પ્રતિનિધિ.
- (ક) આચાર્ય પસંદ કરેલ બુનિયાદી શિક્ષા બોર્ડના ડોઇપસ એક સભ્ય.

સ્પષ્ટતા :-

તપાસ સમિતિમાં પ્રતિનિધિ તરીકે વકીલ / એડવોકેટનો નિમણૂક થઈ શકશે નહીં.

- : તપાસ સમિતિની કાર્યરીતિ :-

તપાસ સમિતિની કાર્યરીતિ નીચે પ્રમાણે રહેશે.

- (૧) ગ્રામ વિદ્યાપીઠના સેવક પર આજ્ઞા ભંગ ફરજ, પ્રત્યેની બેદરકારી નૈતિક અથવા પતન પરીક્ષામાં ગેરરીતિ સખતા અથવા નાણાકીય ગેરરીતિ તેમજ ડોઇપસ જાતની ગેર વર્તણૂકનો આક્ષેપ હોય તો સંચાલક મંડળે સેવકને આક્ષેપો સ્પષ્ટ અને સરળ ભાષામાં લેખિત રૂપે જણાવીને કારણદર્શક નોટીસ આપવી જોઈશે. સેવકે આવી કારણદર્શક નોટીસનો જવાબ, નોટીસ મળેથી ૧૫ દિવસમાં સંચાલક મંડળને લેખિત રૂપે આપવાનો રહેશે. સ્ટીસ્ટર્ડ પોસ્ટ થી મોકલેલ નોટીસ કોઈ સેવક ન સ્વીકારે તો સ્વીકાર્યા બરાબર ગણાશે.
- (૨) સંચાલક મંડળને કારણદર્શક નોટીસના બદલામાં સેવક તરફથી મળેલો ખુલાસો સંતોષકારક ન જણાય અથવા સેવક સમય મર્યાદામાં એવો લેખિત ખુલાસો ન કરે તો તે સેવકની સામે સંચાલક મંડળ તપાસ સમિતિ નીમવા લેખિત હુકમ કરશે.
- (૩) (અ) તપાસ સમિતિની રચના માટે સંચાલક મંડળ સંબંધિત સેવકને તેનો પ્રતિનિધિ નિયુક્ત કરવા સ્ટી.એ.ડી. થી હાથોહાથ લેખિત જણાવશે. સંબંધિત સેવક પોતાનો પ્રતિનિધિ નિયુક્ત કરીને લેખિત જાણ થયાથી ૧૫ દિવસમાં સંચાલક મંડળને સ્ટી.એ.ડી. થી હાથોહાથ લેખિત જાણ કરશે. જો સેવક નિયત સમય મર્યાદામાં આ લેખિત જાણ કરશે નહીં તો સંબંધિત સેવકને પોતાનો પ્રતિનિધિ નિયુક્ત કરવા નિર્ણયો. તેમ માની સંચાલક મંડળ તપાસ સમિતિની રચના પુરી કરી શકશે. આવી રીતે નિમાયેલ તપાસ સમિતિ કાયદેસર ગણાશે.

સંચાલક મંડળે પોતાના પ્રતિનિધિનો નિમણુંક મંડળના ઠરાવથી ૧૫ દિવસમાં જોઈશે. અને તેનો જાત સંબંધિત સેવકને લેખિતરૂપે ડસ્તાની રહેશે. સેવક બાબતમાં એક સભ્ય પસંદ કરી સેવકે વધુમાં વધુ ૧૫ દિવસમાં સંચાલક મંડળને જાણ કરવાની રહેશે. આચાર્ય પોતાના પ્રતિનિધિ તરીકે બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડના સભ્યોમાંથી એક સભ્ય ને ૧૫ દિવસમાં નોમીને સંચાલક મંડળને લેખિત જાણ કરશે.

(૩) (બ) આચાર્ય સામે તપાસ કરવાનો હોય ત્યારે સંચાલક મંડળે પોતાના પ્રતિનિધિના નામ નો જાણ ૧૫ દિવસમાં બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષા શ્રીને ત્યાં આચાર્યને લેખિત રૂપમાં રજી. એ. ડી. થી હાથોહાથ કરવાની રહેશે. આચાર્ય તેને લેખિત જાણ થયાની ૧૫ દિવસમાં તપાસ સમિતિ ઉપર પોતાના પ્રતિનિધિ તરીકે એક સભ્યનું નામ, બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષા શ્રીને ત્યાં સંચાલક મંડળને જાણવશે. સમિતિના વીજા સભ્ય તરીકે બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષા શ્રી અથવા તેમણે નિયુક્ત કરેલા પ્રતિનિધિ રહેશે.

૩. (ક) આચાર્ય માટેની તપાસ સમિતિના ચેરમેન તરીકે બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષા શ્રી અથવા તેમણે નિયુક્ત કરેલ સભ્ય રહેશે.

૩. (ડ) તપાસ સમિતિનો અહેવાલ બુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડના અધ્યક્ષા શ્રી સંચાલક મંડળને આપશે. સંચાલક મંડળ સુચવેલ પગલાં ભરશે.

૪. તપાસ સમિતિનો રચના પુર્ણ થયેથી ૧૦ દિવસમાં સંબંધિત સેવકની વિરુદ્ધમાં આકાપિ નામું તૈયાર કરશે અને સંબંધિત સેવકને તે આકાપિનામું પુરાવા સહિત લેખિતરૂપમાં પંદર દિવસમાં રજી. એ. ડી. થી હાથોહાથ મોકલશે.

૫. તપાસ સમિતિ સંચાલક મંડળ ત્યાં સેવકને ઓછામાં ઓછી ૭ દિવસની રજી. એ. ડી. થી નોટીસ આપીને તપાસ હાથ ધરશે.

૬. તપાસ સમિતિની કાર્યવાહી દરમિયાન સંબંધિત સેવક/ સંચાલક મંડળ કે તેનો કેસ રજૂ કરવા માટે નીમોલ તેના કોઈ પ્રતિનિધિને હાજર રહેવાનું રહેશે તેમ છતાં તપાસ સમિતિના સભ્યો કે સંચાલક મંડળ કે તેમનો કેસ રજૂ કરવા માટે નીમોલ કોઈ પ્રતિનિધિ કે સંબંધિત સેવક હાજર રહેશે નહીં તો પણ તપાસ સમિતિની કાર્યવાહી કાયદેસરની ગણાશે.

તપાસ સમિતિ સમક્ષ સંચાલક મંડળ અથવા તેના વતી કેસ રજૂ કરવા માટે નીમાયેલ પ્રતિનિધિ પોતાનો કેસ રજૂ કરવાનો રહેશે. જેમાં સંબંધિત સેવક વિરુદ્ધ પુરાવાઓ તથા મૌખિક નિવેદનો અને સંચાલક મંડળે રજૂ કરેલ સાક્ષીના નિવેદનોનો સમાવેશ થાય છે. આ નિવેદનો અને પુરાવાઓ તપાસ સમિતિને લખી લેવાના રહેશે અને તેની પ્રમાણભૂતતાનો નિશાની તરીકે સંબંધિત સેવક તેમજ સંચાલક મંડળ કે તેમના દ્વારા કેસ રજૂ કરવા નિયુક્ત થયેલ વ્યક્તિની સહી લેવાની રહેશે. એ સેવક ગેરહાજર હોય તો તે તપાસની કાર્યવાહી દરમિયાન રજૂ થયેલ પુરાવાઓ સાક્ષીઓના નિવેદનો અને રાજકામનો નકલો લેખિતરૂપમાં રજી. એ. ડી. હાથો હાથ સેવકને પૂરી પાડ્યા બાદ જ તપાસ સમિતિ આગળની કાર્યવાહી લાવી શકશે.

૭. તપાસ સમિતિનો બીજો લેઠક માં સંબંધિત સેવક પોતાના બચાવ માટે સંચાલક મંડળ તરફથી રજૂ થયેલા પુરાવાઓનો સંચાલક મંડળ અથવા તેનો કેસ રજૂ કરવા નિયુક્ત થયેલ પ્રતિનિધિ અને સંચાલક મંડળે રજૂ કરેલ સાક્ષીના ઉલટ તપાસ કરી શકશે. અને તપાસ સમિતિને તેની લેખિત નોંધ લેવાની રહેશે.

૮. ત્યાં જ્યાં સંબંધિત સેવકે તેના બચાવના સમર્થનમાં કોઈ સાક્ષી કે પુરાવા રજૂ કરવા હોય તો રજૂ કરવાની તેને વ્યાજબી અને પૂરતી તપાસ સમિતિને આપવાની રહેશે. અને તેનો ઉલટ તપાસ સંચાલક મંડળે તેના નિર્ણય પ્રતિનિધિ કરી શકશે.

૯. તપાસ સમિતિએ તપાસની સંપૂર્ણ કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા બાદ, જે અઠવાડિયામાં સંબંધિત તપાસ દસ્તાવેજ રજૂ થયેલા બધાજ દસ્તાવેજો નિવેદનો, પુરાવાઓ વિગેરે ધ્યાનમાં લઈને તપાસનો અહેવાલ તપાસનાં તાલુકા સાથે જુનિયાદી શિક્ષણ બોર્ડ ના અધ્યક્ષશ્રી ને લેખિતરૂપમાં આપવાનો રહેશે.

૧૦. સંચાલક મંડળે તપાસ સમિતિનો અહેવાલ મળ્યાના એક અઠવાડિયામાં તપાસ સમિતિ નો અહેવાલની નકલ સંબંધિત સેવકને રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટ હાથોહાથ મોકલીને સૂચિત શિક્ષાત્મક પગલા તેનો કેમ ન લેવા, તેવો કારણદર્શક નોટીસ સંબંધિત સેવકને આપવાનો રહેશે.

૧૧. કોઈપણ પક્ષ તરફથી નિમિત્તયેલા પ્રતિનિધિ પોતાના કાબૂ બહારના સંજોગોને કારણે હાજર ન રહી શકે તો જે તે પક્ષકાર દિન ૧૫ માં પોતાના નવા પ્રતિનિધિ નો નિમણૂક કરી લેખિત જાણ કરશે.

૧૨. સંબંધિત સેવકે આવો કારણદર્શક નોટીસ મળ્યાના ૧૦ દિવસમાં પોતાનો લેખિત ખુલાસો રજૂ. એ.ડી.ઓ હાથોહાથ આપવાનો રહેશે. અને સંચાલક મંડળે સેવક તરફથી કારણદર્શક નોટીસનો ખુલાસો આવ્યા બાદ અને અથવા નિયત સમયમાં સેવક ઇરાદાપૂર્વક ખુલાસો ન કરે તો પણ સંચાલક મંડળનો કારોબારી સમિતિ માં સંબંધિત સેવકે સામેની શિક્ષાને નિર્ણય લેવાનો રહેશે. અને તે પછી તેનો ૫૨ કાર્યવાહી કરવાનો રહેશે. તપાસ સમિતિએ તપાસ સમિતિનો પ્રથમ બેઠક મળ્યાના ૧૫મું દિવસમાં તપાસ પૂરી કરવાની રહેશે. સમયમર્યાદામાં તપાસ પૂરી ન થાય તો ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરશ્રી જે પક્ષે ચૂક થઈ હોય તે બાબતે આખરી નિર્ણય નોચે પ્રમાણે લઈ શકશે.

૧. જો કમર્યા રી પક્ષે ઇરાદાપૂર્વક ચૂક થઈ હોય તો તપાસ પૂરી થયેલી જાહેર કરી શકશે.

૨. જો સંચાલક મંડળે ઇરાદાપૂર્વક ચૂક કરી હોય તો તપાસ પડતી મુકવાની જાહેરાત કરી શકશે.

ગુજરાત સરકાર શિક્ષણ વિભાગ સચિવાલય, ગાંધીનગર તા.
ઠરાવ ક્રમાંક : ગણેશ - ૧૦૮૨ - ૪૭૦૧ - બહુ પારિશિષ્ટ)

પારિશિષ્ટ - ૩

૧. સંચાલક મંડળ માટેની ફરજો :-

૧. સંસ્થાના સેવકોને સરકારના નીતિ નિયમોને આધીન સમયસર અને પૂર્ણપણે વેતન ગ્રાન્ટ મળવાપાત્ર ન હોય તેવા સંજોગોમાં પણ બેઠક દ્વારા વેતન તેમને મળે, તેનો જવાબદારી, સંચાલક મંડળનો રહેશે.
૨. સંસ્થાના નાણાંનો સંચાલક મંડળ/આચાર્યશ્રી કે કોઈપણ સેવક દ્વારા દુરુપયોગ ન થાય તે જોવાની જવાબદારી સંચાલક મંડળનો રહેશે.
૩. રાષ્ટ્રીય કે રાજ્ય કક્ષાની શિક્ષણ માટેની જે કોઈ નીતિ સરકારથી તરફથી અમલમાં મુકાય, તે સંચાલક મંડળે સ્વીકારવાની રહેશે.
૪. સરકારથી તરફથી આપવામાં આવતું અનુદાન, નિયમોને લક્ષમાં લઈ તથા આચાર્યશ્રી ને પૂર્ણ વિશ્વાસમાં લઈ, પૂર્ણપણે અને સાચી રીતે તેનો ઉપયોગ થાય તે જોવાનું રહેશે.
૫. ગ્રામ વિદ્યાપીઠમાં સરકારથી નકકી કરેલ લાયકાત ધરાવતા સ્ટાફ અને કાર્ય દક્ષ સેવકોની ભસ્તી થાય તે બાબતે પૂર્ણ સજાગતા રાખવાની રહેશે.

૨. (અ) આચાર્યની ફરજો :-

૨. (અ) શૈક્ષણિક કાર્યના સંદર્ભમાં ફરજો :-

૧. વર્ગ શિક્ષણની ફરજો ઉપરાંત આચાર્ય ગ્રામ વિદ્યાપીઠના વડા તરીકે વખતો વખત સરકાર કે બોર્ડ દ્વારા મોકલાતી સૂચનાઓ અનુસાર ફરજો બજાવવાની રહેશે.
૨. પોતાની ગ્રામ વિદ્યાપીઠના બધા વિદ્યાર્થીઓના અસરકારક શિક્ષણ માટે તેમની જવાબદારી રહેશે.
૩. તેઓ આયોજન અને મૂલ્યાંકન માટે વિસ્તૃત માર્ગદર્શન પુરુ પાડશે.
૪. તેઓ ગ્રામ વિદ્યાપીઠના તમામ વિદ્યાર્થી માટે, સુયોગ્ય શિક્ષણ વ્યવસ્થા ગોઠવશે. વિદ્યાર્થીઓનો પ્રગતિ મુજબ ઉપલા વર્ગમાં બઠતો માટે નિયત કાલીન પરીક્ષાઓનું આયોજન કરશે. અને સંચાલન કરશે. તેમજ અવારનવાર લેવાતી પરીક્ષા માટે પણ આયોજન કરશે. / અમલ કરાવશે.
૫. આચાર્ય અધ્યાપકોની બનેલી નીચેની સમિતિઓની રચના કરશે. અને આ સમિતિ ઓની બેઠકો વખતે ઓછામાં ઓછી બે વાર મળશે. સમિતિમાં થયેલ નિર્ણયોનો અમલ કરાવશે હોદ્દાનો રૂબરૂ આચાર્ય તમામ સમિતિઓના પ્રમુખ ગણાશે.
 ૧. શિક્ષણ સમિતિ. ૨. પરીક્ષા સમિતિ. ૩. આયોજન સમિતિ
 ૪. ગ્રંથાલય સમિતિ ૫. શિબિર પ્રવાસ સેવા વિસ્તરણ સમિતિ.
 ૬. ક્રમ સમિતિ. ૭. છાત્રાલય સમિતિ, ૮. શિસ્ત સમિતિ
 ૯. સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ અને સ્પર્ધાગત સમિતિ.ગ્રામ વિદ્યાપીઠની જરૂરીયાત મુજબ આચાર્ય વધુ સમિતિઓની પણ રચના કરી શકશે.

૬. ગ્રામ વિદ્યાપીઠના બી.આર.એસ. અને ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમની પરીક્ષાઓમાં સતત નબળા શૈક્ષણિક પરીણામ માટે તે સંબંધિત રીતે જવાબદારી સ્વીકારીને પરીણામોની સુધારણા માટે આયોજન કરશે અને અમલ કરાવશે.

// ૨ //

૭. બાજી ગ્રામ વિધાપીઠમાં કે અન્યત્ર કોઈ જગ્યાએ નોકરી મેળવવા માટે આચાર્ય સંચાલક મંડળ મા રહેતે અરજી કરવાની રહેશે.

૮. ધો. મા શીખનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે યોગ્ય રાત્રીમક શિક્ષા ધો. મા તેમજ પ્રતિભાશાળી વિદ્યાર્થીઓ માટે તેમની પ્રતિભાને વિશેષ વિકસાવે તેવી શિક્ષા ધો. મા વિશિષ્ટ વ્યવસ્થા કરાવશે.

૨. (બ) આચાર્યની સામાન્ય વહીવટી ફરજો :-

૧. ગ્રામ વિધાપીઠના સરળ અને અસરકારક વહીવટ માટે પ્રવર્તમાન નિયમોની મર્યાદા માં સંચાલક મંડળને જવાબદાર રહેશે.
૨. ઉચ્ચ શિક્ષા ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા નિયત થયેલ ધારાઓ સ્થાના માળખામાં રહી તે રજાઓ અને કામના દિવસોની સંખ્યા નક્કી કરશે. અને દર વર્ષે ગ્રામ વિધાપીઠનું સમય પત્રક તૈયાર કરશે.
૩. ગ્રામ વિધાપીઠના તમામ પત્રકો અને રેકૉર્ડની યોગ્ય જાળવણી ધ્યાન તે જોશે.
૪. ગ્રામ વિધાપીઠની નિયત કાલોન પરીક્ષાઓ, તેમજ સહ અભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરશે. અને તેના અમલની દોષરેખા રાખશે.
૫. પોતાની ગ્રામ વિધાપીઠના સેવકોની કામગીરીનું નિરીક્ષણ કરશે. તેના ઉપર નિયંત્રણ રાખશે. સેવકોની શિસ્તભંગ અથવા ગેરવર્તણૂક અંગે જો કોઈ બાબત હોય તો એ અંગેની જાણ સંચાલક મંડળને કરશે.
૬. પોતાની ગ્રામ વિધાપીઠ માટે પરીક્ષાક, પ્રાસિદ્ધ, નિરીક્ષક સંવાહક તથા પરીક્ષાને લગતી અન્ય કામગીરી, પોતાના અધ્યાપકોને સોંપશે. અને તે કામગીરી વિશ્વાસનીય રીતે ગુપ્તતા જાળવીને નિષ્ઠાથી અને કાર્યક્ષમતાથી ધ્યાન તે જોશે.
૭. ખાતા દ્વારા, રાજ્ય દ્વારા કે ઉચ્ચ શિક્ષા ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા જે તે સમયે માંગવામાં આવે તે બધી માહિતી સમયસર પૂરી પાડવાની રહેશે.
૮. ગ્રામ વિધાપીઠની તમામ પ્રકાશી મિલકતની યોગ્ય રીતે કાળજી લેશે. આવી મિલકતને કોઈપણ પ્રકારનું હુકુમન થતું હોય તો પોતાના સ્પષ્ટ અભિપ્રાય સહિત સંચાલક મંડળને તે અંગેની જાણ કરવાની રહેશે.
૯. ગ્રામ વિધાપીઠના સેવકોની સેવાપોથીઓની જાળવણી અને વખતો વખત તેમાં જરૂરી નોંધ કરવા અને કરાવવા માટે જવાબદાર રહેશે.
(આચાર્યની સેવાપોથીઓની જાળવણી અને વખતો વખત તેમાં જરૂરી નોંધ કરવા માટે સંચાલક મંડળ જવાબદાર રહેશે.)
૧૦. પોતાની ગ્રામ વિધાપીઠના સેવકોનું સીનીયરીટી લીસ્ટ તૈયાર કરશે અને સાચવશે.
૧૧. કમર્યા રોઓના ખાનગી અહેવાલ માટે અને કમર્યા રોઓને તેની વિરુદ્ધ નોંધ (એડવર્સ રિમાર્ક્સ) ની જાણ કરવા માટે આચાર્ય જવાબદાર રહેશે.
૧૨. વ્યક્તિગત ધ્યાન આપીને ગ્રામ વિધાપીઠના સેવકોના પ્રેશન કોશ તૈયાર કરાવશે. અને તે સંબંધિત અધિકારીને મોકલી આપવા માટે જવાબદાર રહેશે.

૩. ગ્રામ વિધાપીઠના નિયમો મુજબની જરૂરી એવી સ્ટાફની અપૂર્તિ કે અન્ય વિગતો તે સંચાલક મંડળના ધ્યાન પર લાવશે અને શક્ય હોય તે અપૂર્તિ દૂર કરવા પ્રયત્નો કરશે.

૧૪. બોર્ડ/રાજ્ય સરકાર/ખાતા દવારા મોકલેલ શિક્ષા અને લગતી જરૂરી એવી સુવિધાઓ નું પાલન કરશે./કરાવશે.

૨. (ક) આચાર્યનો નાતાંડીય બાબતોનો ફરજો :-

૧. સંચાલક મંડળ દવારા આચાર્યને સોંપેલ ગ્રામ વિધાપીઠના તમામ નાતાંડીય વ્યવહારો માટે મંડળને જવાબદાર રહેશે.
૨. તમામ પ્રકારની સ્કોલરશીપ કે ફીશીપ માટે જરૂરી કાર્યવાહી કરશે. નિયત કાલીને સમયમાં બીલો બનાવડાવો જે તે અધિકારીને મોકલશે અને તે નાતાં આવેથી તાત્કાલીક ચૂકવણી કરાવશે.
૩. ગ્રામ વિધાપીઠના વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી લેવાનું ધનું લવાજમ નક્કી કરશે અને તે સ્થમ યોગ્ય સમયમાં જમા થાય તેની કાર્યવાહી કરશે.
૪. જો સરકારી કોલવામાં આવેલ ન હોય તો સેવકોને નિયત તારીખે ઇજ્જા ફા આપવા નિયત કરશે.
૫. ગ્રામ વિધાપીઠનું માસીક પગાર બીલ બનાવડાવશે અને સંપૂર્ણ ચકાસણી કરીને ઉચ્ચ શિક્ષા કમિશનરશ્રીને આ બાબતમાં નિયત કરેલ તારીખ કે તે પહેલાં તેમને મોકલી આપશે.
૬. પોતાની ગ્રામ વિધાપીઠના કમ્પિયારીઓના પૂરવણી બીલો તૈયાર કરાવશે અને ઉચ્ચ શિક્ષા કમિશનરશ્રીને આ બાબતમાં જે તે તારીખ નક્કી કરી હોય તે તારીખે અથવા તે તારીખ પહેલાં તે બીલો ચકાસણી કરીને મોકલી આપશે.
૭. ઉચ્ચ શિક્ષા કમિશનરશ્રી તરફથી પગાર બીલ પૂરવણી બીલમાંની વસ્તુતાત કરવા માટે સેવકનો પગાર સ્માધી કરેલી રોકવરી નો સ્તવરે ચૂકવણી કરશે.
૮. ગ્રામ વિધાપીઠનો રોજબોજ તૈયાર કરાવશે અને દરરોજ તેને અપ - ટુ - ડેટ રખાવશે અને ખરાઈ કરશે.
૯. બિન સરકારી હિસાબો રાખશે/રખાવશે અને તે નિયમીત રીતે રોજરોજ તૈયાર કરાવશે.
૧૦. નિયમાનુસાર ખર્ચનો જોગવાઈ મુજબ અંદાજપત્રક તૈયાર કરશે અને સંચાલક મંડળની મંજૂરી મેળવશે.
૧૧. થયેલ ખર્ચના ઓડીટેડ હિસાબો સંચાલક મંડળના મંજૂર કરાવશે.
૧૨. ખાતાની ત્રિમાસિક ઓડીટ ખાતાની ઓડીટ નોંધની તાત્કાલીક પૂર્તિ કરાવશે અને જવાબ આપશે.

૩. અધ્યાપકોનો ફરજો :-

:- આચાર્ય દ્વારા આપવામાં આવેલ સૂચનાઓ પ્રમાણે અધ્યાપક નીચેનો ફરજો બજાવશે.

૧. વિદ્યાર્થીઓના અસરકારક શિક્ષણ માટે તે મૂળભૂત રીતે જવાબદાર રહેશે.
૨. સમયસર ગ્રામ વિદ્યાપીઠમાં હાજર રહેશે અને શિક્ષણ કાર્ય કે વર્ગની ઉપર પોતાનું સમગ્ર ધ્યાન આપશે.
૩. વિદ્યાર્થીઓનો હાજરી પૂરશે અને તેનો નોંધ રાખશે.
૪. આચાર્યનો સૂચના મુજબ જરૂરી પત્રકો અને અન્ય રેકૉર્ડ ચોકસાઈપૂર્વક અને સુંદર રીતે રાખવા માટે જવાબદાર રહેશે.
૫. ગ્રામ વિદ્યાપીઠની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓની વ્યવસ્થામાં આચાર્યને તેમની સૂચના અનુસાર મદદ કરશે.
૬. વિદ્યાર્થીઓમાં સુચારુ ટેવો પાડવા અને તેમને શિક્ષણ પ્રત્યે અભિમુખ કરવા પ્રયત્નસોલ રહેશે. આ માટેનો પ્રવૃત્તિઓની જવાબદારી સંભાળશે.
૭. વિદ્યાર્થીઓ સાથેના વ્યવહારમાં ધર્મ, લિંગ, જાતિ, રંગ કે બિનનીચ જોવા કોઈ ભેદભાવ રાખશે નહિ.
૮. શૈક્ષણિક વર્ગની શુભાત્મા વર્તણૂક, વિચારવાર શૈક્ષણિક આયોજન તૈયાર કરશે.
૯. શૈક્ષણિક કાર્ય કરતી વખતે જે શૈક્ષણિક પ્રકરણો પાપત હોય તેનો ઉપયોગ કરશે અને નવાં ઉપકરણો ખોલવા પ્રયત્ન કરશે.
૧૦. પોતાના વર્ગ શિક્ષણ કાર્યમાં થયેલ ખરેખર કાર્યનો અને અપૂર્ણતા રહી હોય તો તેનો નોંધ આચાર્યને દર મહિને આપશે.
૧૧. દર સત્રે દરેક વિદ્યાર્થી પાસે ત્રણ સ્વાધ્યાય (એસાઇમેન્ટ) તૈયાર કરાવશે અને તે તપાસશે. સ્વાધ્યાયના સ્વરૂપનું આયોજન આચાર્ય પાસે મંજૂર કરાવશે.
૧૨. પોતાના વિદ્યાર્થીઓ આંતરિક અને વાહિકા પરીક્ષાઓ માટે પ્રશ્નપત્રો કાઢશે અને ઉત્તરપત્રો ન્યાયપૂર્વક અને સમયસર તપાસશે.
૧૩. ગ્રામ વિદ્યાપીઠનો કોઈપણ પરીક્ષાને લગતી કોઈપણ કામગીરી, તે વિશ્વસનીય રીતે શુભતા જાળવવાને અને કાર્યદક્ષતાથી પાર પાડશે.
૧૪. બીજી ગ્રામ વિદ્યાપીઠમાં કે અન્ય કોઈપણ જગ્યાએ નોકરી માટે અરજી કરે ત્યાં અરજી આચાર્ય પાસે રહત મોકલશે. અને એડવાન્સ નકલ મોકલી શકશે.
૧૫. પ્રોફેસી વર્ગમાં જશે. અને વર્ગમાં શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ કરશે.
૧૬. પોતાના ચાહેલાંના કોસ્ટોડિયન પરીક્ષકોમાં ખરોદેલ વસ્તુઓની નોંધ કરશે. અને વર્ગમાં અંતે વ્યવસ્થિત તારા કાઢશે. ખોવાયેલ કે અન્ય કોઈ કાચાસર કોઈ વસ્તુ કમો કરવાની ચા નો તેનો સકારાત્મક નોંધ આચાર્યને પાસે રજૂ કરશે.
૧૭. ચાલિસ્થાપન કોર્સમાં જશે અને તે સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરશે.
૧૮. કોઈપણ પ્રકારની જાતે ઉપર જતાં પહેલાં આચાર્યની પાસે અગાઉથી રજા મંજૂર કરાવવાની રહેશે.
૧૯. કોઈપણ સેવક પોતાના ધંધાદારી કે રાજકીય હેતુ માટે સંસ્થાની સુવિધાઓ અને સાધનોનો ઉપયોગ કરી શકશે નહિ.
૨૦. કોઈપણ સેવક ખાલી કોયોંગ કલાસ ચલાવી શકશે નહીં. અથવા તેમાં નોકરી કરી શકશે નહીં.
૨૧. કોઈપણ સેવક વેકેશન દરમિયાન કે રજા દરમિયાન પોતાના સંસ્થામાં જો ફેરફાર થયો હોય તો તેનો જાણ આચાર્યને કરશે.
૨૨. વિદ્યાર્થીઓ વિદ્યાર્થીઓ, સેવકો, આચાર્ય, વાલીઓ વગેરે તમામ સાથે તેનું વર્તન વિવેક અને નમ્ર હશે.

// ૫ //

૪. વૈધરાજની ફરજો :-

ગ્રામ વિધાપીઠના ડેમ્પસ ઉપર તથા સેવા વિસ્તરણના સંદર્ભમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ ની ડામગીરી માટે વૈધરાજ નિમવામાં આવે છે. વૈધરાજે યોગ્યતા માં ગદિર્શન નીચે પોતાની ડામગીરી ડસ્તાની રહેશે.

૧. આ રોગ્યશાસ્ત્ર, સફાઈ વિજ્ઞાન, સ્વાસ્થ્ય વિદ્યા ગૃહ ઉદ્યાન પોષાક આહાર વગેરે વિષયોનું શિક્ષણ અને પરોક્ષ કરવું.
૨. ગ્રામ વિધાપીઠના ડેમ્પસ ઉપરના તમામ વિદ્યાર્થીઓ તથા સેવકો અને તેના પરિવાર જનોની આ રોગ્ય ચિકિત્સા કરવી, તથા માદંગી ન આવે તે માટે જરૂરી પગલાં લેવાં.
૩. વિદ્યાર્થીઓની દરેક સત્રે શારીરિક તપાસ કરવી અને તેનો રેકૉર્ડ રાખવો તથા જલડપ્રતિભાગ કરાવવું.
૪. સમગ્ર ડેમ્પસની સ્વચ્છતાની પોવાના પાણીની ગુણિતની દોષરેખ રાખવી.
૫. છાત્રાલયોના રસોડામાં ઘંતી, રસોડોની સ્વચ્છતા અને પ્રોપિયેટી જળવાયતે જોશે અને આચાર્યને તેનો અહેવાલ આપશે.
૬. ડેમ્પસ ઉપર બૌદ્ધધર્માગ તૈયાર કરશે અને વિદ્યાર્થીઓના શિક્ષણનું તેની સાથે જોડાણ કરશે.
૭. સ્વાસ્થ્ય આ રોગ્ય જાળવણી માટે આયુર્વેદ ઉપરાંત એક્ઝ્યુપ્રેશર મેગનેટ થેરાપી, યોગાસના નિસર્ગોપચાર, વિગેરે જેવી પરંપરાઓથી વિદ્યાર્થીઓને પરિચિત કરશે અને તેનો તાલીમ માટે આયોજન કરશે.
૮. ગ્રામ વિધાપીઠના ગ્રામસેવા શિબિરના સંચાલનમાં ભાગીદાર બનશે અને શિબિરની આ રોગ્ય અંગેની પ્રવૃત્તિઓનું સંચાલન કરશે.
૯. ગ્રામ વિધાપીઠે પસંદ કરેલા સેવા વિસ્તરણના ગામોમાં નીચેના જેવી પ્રવૃત્તિઓ વિસ્તરણ અધિકારીના સહયોગથી કરશે.
 ૧. સંડાસ યોજના.
 ૨. બાળ તંદુરસ્તી જાળવણી.
 ૩. મહિલા તંદુરસ્તી જાળવણી.
 ૪. નેત્ર ચિકિત્સા શિબિર.
 ૫. વ્યસ્તમુકિત શિબિર.
 ૬. દાંત ચિકિત્સા શિબિર.
 ૭. સફાઈ શિબિર.
 ૮. આ રોગ્ય સર્વેક્ષણ.
 ૯. પોષાક આહાર યોજના.
 ૧૦. બાલવાડીના બાળકોની આ રોગ્ય તપાસ.
- ૧૦) વૈધરાજ વધારિત પોતાના ડામોનું આયોજન તૈયાર કરીને આચાર્યશ્રી પાસે મંજૂર કરાવશે.
- ૧૧) સેવા નિયમોમાં જણાવેલી અન્ય ફરજો સહિત આ ફરજો બજાવશે. તથા ગ્રામ વિધાપીઠનો જરૂરીયાત મુજબ આચાર્ય આ રોગ્ય અંગે જે જે ડામગીરી સોંપે તે સંભાળવાની રહેશે.

પ. ઇજનેરની ફરજો :-

ગ્રામ વિધાપોઠમાં ઇજનેર વર્ગ શિક્ષા કાર્ય અને બાંધકામ રિપેરોંગ જાળવણી અને બને પ્રકારના કાર્યો કરશે. ઇજનેર આચાર્યના માર્ગદર્શન નીચે પોતાની કામગીરી કરશે.

૧. કૃષિ ઇજનેરો વિષાયનું વર્ગ શિક્ષા અને પરોક્ષ કાર્ય કરશે.
૨. ગ્રામ વિધાપોઠનાં મકાનો, રસ્તાઓ, પાણીની પાઇપલાઇન પાણી નિકાલ વ્યવસ્થા કે અન્ય કોઇપણ પ્રકારના બાંધકામ, રિપેરોંગ અને જાળવણીનું કાર્ય કરશે.
૩. ગ્રામ વિધાપોઠના દાત્રાલ્યો રસ્તાં વિદ્યાલય, સેવક નિવાસ, ની લાઇટ વ્યવસ્થામાં વાયરમેન (જ્યાં જ્યાં મંજૂર થયેલ હોય ત્યાં) માર્ગદર્શન આપશે. જ્યાં વાયરમેન નહિ હોય ત્યાં જાને ઇજનેર કામગીરી સંભાળશે.
૪. બાંધકામ અને રિપેરોંગ અંગેના પ્લાન એસ્ટીમેન્ટ બનાવવા અને તેને મંજૂર કરાવવા તૈયાર થયેલાં મકાનોનાં કમ્પ્લેશન સર્ટીફિકેટ બનાવવા.
૫. બાંધકામ કે રિપેરોંગની સામગ્રીની ખરીદીમાં મદદરૂપ થવું, અને તેમાં બીલ બતાવવા.
૬. માલ સ્ટોક તથા તેને લગતાં પત્રકોની જાળવણી કરવી.
૭. ડેડ સ્ટોક અને તેને લગતા પત્રકોની જાળવણી કરવી.
૮. ગ્રામ વિધાપોઠની પાણી સંગ્રહ યોજનાની વિવિધ કામગીરી સંભાળવી.
૯. ગ્રામ વિધાપોઠના સેવા વિસ્તરણનાં ગામોમાં ગોબર ગેલ પ્લાન્ટ સંડાસ બનાવવા જેવી યોજનામાં મદદરૂપ થવું.
૧૦. સેવા નિયમોમાં જણાવેલી અન્ય ફરજો સહિત, ઇજનેર આ ફરજો બજાવશે. તથા ગ્રામ વિધાપોઠનાં જરૂરયાત મુજબ આચાર્યશ્રી બાંધકામ રિપેરોંગ કે જાળવણી અંગે જ્યારે જે કામગીરી સોંપે તે કરવાના રહેશે.

૬. ગ્રામ સંયોજકની ફરજો :-

ગ્રામ વિધાપોઠમાં જમતું શિક્ષાભક્ષા માધ્યમ તરોડે અનિવાર્ય સ્થાન છે. જમતું વ્યવસ્થિત અને વૈવિધ્યપૂર્ણ આયોજન થાય તેનો અમલ થાય અને તેનું મૂલ્યાંકન થાય તે માટે ગ્રામ સંયોજક આચાર્યના માર્ગદર્શન નોચે, પોતાની કામગીરી કરશે.

- ૧) વર્ગોના આરંભે ગ્રામ કાર્યોનું આયોજન તૈયાર કરશે. અને ગ્રામસમિતિમાં તેને મંજૂર કરાવશે.
- ૨) તમામ વિદ્યાર્થીને જાણના વિવિધ કાર્યક્રમોનો તાલોમ મળી રહે, તેનું આયોજન કરશે.
- ૩) કયા ગ્રામ વિભાગમાં કોટલો સંખ્યાનો જરૂર છે, તે જાણવું. વિદ્યાર્થીઓનો વહેંચણો કરવો, ગ્રામ કાર્ય થતું હોય ત્યાં રે દિવસમાં બોલમાં બોલું બે વાર નિરોધાત કરવું. અને વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપવું.
- ૪) ગ્રામ કાર્ય વિદ્યાર્થીઓનો અનિયમિતતા, ગેરજાજરો કે અશિસ્ત દેખાશે તો તેને ઉકેલવાનો કે કામગીરી કરશે.
- ૫) દરરોજ વિદ્યાર્થીઓનો સ્વાયંજાજરો પૂરવાના સમયે બધા વિદ્યાર્થીઓને મળશે અને ગ્રામ કાર્ય અંગેના પ્રશ્નો હશેતો ઉકેલશે.
- ૬) જામના કલાકોનો રેકર્ડ રાખશે અને દરમિયાને તેનું તારત જાહેર કરશે. સત્રાંતે અને વર્ષાંતે ગ્રામકાર્યના કલાકો પૂરેપૂરા થયેલા હોય તેના કાળજી લેશે તથા તેનો રેકર્ડ રાખશે.
- ૭) દર બે મહિને ગ્રામ સમિતિની બેઠક બોલાવશે. ગ્રામ સમિતિમાં જામના પ્રશ્નો વિચારણા મૂકશે અને થયેલ નિર્ણયોનો કાર્યવાહી કરશે. ગ્રામ સમિતિના પ્રમુખ તરોડે આચાર્ય રહેશે. મંત્રી તરોડે ગ્રામ સંયોજક રહેશે. ઉપરાંત સભ્યો તરોડે નિયામક બેઠક શ્રેયાન અધ્યાપક, મુખ્ય ગૃહપતિ (જો હોય તો) ગૃહપતિ, અને ગ્રામ આપનાર વિભાગના વડાઓ રહેશે.
- ૮) સત્રાંત અને વર્ષાંતે ગ્રામ સમિતિમાં વિદ્યાર્થીઓના ગ્રામ કાર્યનું મૂલ્યાંકન કરશે. અને તેનો નોંધ સાચવશે.
- ૯) ખેડૂત કુટુંબ કાર્યશિબિરનું આયોજન, ગોઠવણ, અમલ અને મૂલ્યાંકનનો કામગીરી કરશે.
- ૧૦) વિદ્યાર્થીઓ માટે જામનો સાધનોનો વ્યવસ્થા કરશે તથા જામનાં સાધનોનો સાચવણો કરશે. તેનો ડેડસ્ટોક રાખશે. સાધનોનો મરામત કરાવશે. જરૂર લાગે ત્યાં રે નવાં સાધનો વસાવશે.
- ૧૧) જામનો શિક્ષણ સાથે અનુબંધ થાય તેવો ગ્રામકાર્યનો ગોઠવણ કરશે. જામનો વિવિધ પ્રક્રિયામાંથી વિદ્યાર્થીઓ પસાર થાય તેનું આયોજન કરશે.
- ૧૨) ગ્રામ અંગે વિદ્યાર્થીઓનો અભિપ્રાય વધે સ્પષ્ટ થાય, ગ્રામ તત્પરતા વધે તે માટેના વ્યાખ્યાન ચર્ચા પ્રશ્નોત્તરો, પરિચય દ લગેરેનો ગોઠવણ કરશે.
- ૧૩) સેવા નિયમોમાં જણાવેલો અન્ય ફરજો સહિત ગ્રામ સંયોજક આ ફરજો બજાવશે તથા ગ્રામ વિધાપોઠનો જરૂરોયાત મુજબ આચાર્ય ગ્રામ અંગે જ્યાં રે જે કામગીરી સોંપે તે સંભાળવાનો રહેશે.

૭. વિસ્તરણ અધિકારીનો ફરજો :-

ગ્રામ વિધાપોઠામાં વિસ્તરણકાર્ય મત્યંત મહત્વનું અંગ છે. વિસ્તરણકાર્ય દ્વારા શિક્ષણનો સમજ સાથેનો અનુભવ થાય છે. તેથી વિસ્તરણ અધિકારી, શિક્ષણ અને સ્વાસ્થ્ય વચ્ચેનો આવીરુપ વ્યક્તિ છે. વિસ્તરણ અધિકારી આચાર્યના માર્ગદર્શન મુજબ પોતાનો કામગીરી કરશે.

- ૧) વિસ્તરણ અધિકારી પોતાનો કામગીરીનું વા જિઠ્ઠિ આયોજન તૈયાર કરીને શિબિર પ્રવાસ લેતા વિસ્તરણ સમિતિમાં રજૂ કરી મંજૂર કરાવશે.
- ૨) વિસ્તરણ અધિકારી ગામડામાં નીચેની પ્રવૃત્તિઓમાંથી અનુક્રમતા મુજબની પ્રવૃત્તિઓ કરશે.
 ૧. આરોગ્ય નિદાન શિબિર.
 ૨. બાળકોને લગતો શિબિર.
 ૩. શ્રો જાગૃતિ શિબિર.
 ૪. મુશ્કેલીને લગતો શિબિર.
 ૫. ગ્રામ સમાજનો જાગૃતિ પાટેનો શિબિર.
 ૬. ખેતીને લગતો શિબિર.
 ૭. વ્યસન મુક્તિ પાટેના શિબિર.
 ૮. સ્વચ્છતા, સુધ્ધતા અને પોષક ખાદ્ય અંગેના શિબિર.
- ૩) ગ્રામ દત્તક યોજના નીચે ગામડાં દત્તક લઈ, તેના સવાળો વિંકારનો કાર્યક્રમ ચોક્કસ.
- ૪) ગામડામાં લોકજેના, વસ્ત્રવ વગેરે, પ્રદર્શન, ફિલ્મ શો નાટકો વ્યાખ્યાનો હરિકાવ્યો વગેરે ચોક્કસ.
- ૫) વિસ્તરણ વિનાશના પ્રત્યાગ કાર્યમાં મદદરૂપ થશે.
- ૬) ગ્રામ શિબિરનું આયોજન અને સંચાલન કરશે.
- ૭) ગામડામાંથી અંધદંધ, વહેણો, કુરિયાજો, અજાનતા, કુરિ જડતા વગેરે દૂર કરવા પાટેના કાર્યક્રમો ચોક્કસ.
- ૮) વનોકરણ, પાલોવચાલ અને પાલી સંગ્રહ રજીવ ખેતી, ટપક સોંચાઈ ઝાંઝા નવા સ્ત્રોત વગેરે અંગે લોકજાગૃતિના પ્રયાસો કરશે.
- ૯) વિસ્તરણ અધિકારી, આ તમામ કાર્યક્રમોમાં વિદ્યાર્થીઓને સામેલ કરશે. વિદ્યાર્થીઓનું શિક્ષણ નક્કી થાય તે માટે સામાજિક સંદર્ભ પૂરો પાડશે.
- ૧૦) ગામડામાંથી લહેનો, બાળકો અને વિદ્યાર્થીઓને કેમ્પસ પર લાવી, તેમની આવડત, રસમ રસાયણ વધા સ્થાના કાર્યક્રમો કરશે.
- ૧૧) વિદ્યાર્થીઓના સ્પર્ધાકાલ કાર્યક્રમ, ગ્રામનિવાસ, શિક્ષણ નિવાસ વગેરેના આયોજન અને અમલમાં મદદરૂપ થશે.
- ૧૨) ગ્રામ વિદ્યાર્થીઓના મહેમાનમુલની અને સંસ્થાદર્શનનો જવાબદારી સંભાળશે.
- ૧૩) જરૂર હોય ત્યારે વિસ્તરણ વિચારક વર્ગો લેશે.
- ૧૪) આકસ્મિક પ્રસંગો વખતે રાહત શિબિરો કે રાહત કાર્યોનું સંચાલન કરશે.

૮. કા રફુનો સ્ટાફનો ફરજો :-

- અ) આ ચિફ બાબતોના સંદર્ભમાં ફરજો.
૧. સંસ્થાના લેસ્ટદેવડના હિસાબ રાખવા.
૨. વિકાસફંડનો તથા વિશેષ પ્રોજેક્ટોનો હિસાબ રાખવો.
૩. વિદ્યાર્થીઓનો તમામ પ્રકારનો ફો ડેરાવવો, તેનો નોંધ પત્રકમાં કરવો, પહોંચો આપવો અને તેનો હિસાબ રાખવો, વગાનિતે હિસાબ જાહેર કરવો.
૪. બેન્કમાં રકમો જમા કરાવવો અને બેન્કમાંથી રકમો ઉપાડવી અને બોલોનો જરૂર ચકાસવો કરવો.
૫. ડેડસ્ટોક રજીસ્ટર રાખવા અને તૈયાર કરવો.
૬. પગાર બોલો, પૂરવણી બોલો, તૈયાર કરવા અને સંબંધિત અધિકારીને તે સમયસર મોકલો આપવો.
૭. આવકવેરા, સી.ડી.એસ. / સી.ટી.ડી. વ્યવસાયવેરો, વોમો તથા તમામ પ્રકાર ના વેરા વગુલ કરવા અને સંબંધિત વિભાગમાં જમા કરાવવા.
૮. હિસાબો ખોલિટ કરાવવા.
૯. ખાતામાં હિસાબો પત્રકો મોકલવા.
૧૦. હિસાબોનો તમામસરો માટે જરૂરો તૈયારી કરવી અને તેનો તપાસવો કરાવવો.
૧૧. પગાર ભરતે બ્રાન્ડને લગતો બાબતોનો કાળજી રાખવો. રકમો મેળવવા કાર્ય વાહી કરવો.
૧૨. આચાર્ય તરફથી સૂચનાઓ મુજબ ગ્રામ વિદ્યાર્થીઓને જરૂરો મેલો ચોખ્ખાસ્તુઓનો વિતરણક નિર્માણકારી કરવો.
૧૩. તમામ સેવકોના પેફિકરેશન અને પેન્શનને સંબંધિત તમામ કામગીરી કરવો.
૧૪. આચાર્યના માર્ગદર્શન મુજબ ખંદાબત્ર તૈયાર કરવું અને તેનો અમલ કરવો.

(બ) શૈક્ષણિક સેવકોના સંદર્ભમાં કા રફુનો સ્ટાફનો ફરજો :-

- ૧) શૈક્ષણિક સ્ટાફને લગતો માહિતી ખાતાને પૂરો પાડવો.
- ૨) તેમનો સેવાપોથીઓ અને રજાના હિસાબો તૈયાર કરવા.
- ૩) તેમના પગારબોલ તૈયાર કરવા અને તેમનો સહીઓ તથા પ્રતિસહીઓ લેવો.
- ૪) વખતોવખત સેવાપોથીઓમાં નોંધો કરવો અને તે નોંધોમાં સહીઓ લેવો.
- ૫) સેવકોના પ્રોવોડન્ટ ફંડના હિસાબો રાખવા.
- ૬) પ્રોવોડન્ટ ફંડમાંથી એડવાન્સ લોન મંજૂર કરવા માટેની અરજીઓ મોકલો આપવો.
- ૭) સેવકોનો નિમલુંકને લગતાં તમામ પત્રકો તૈયાર કરવા.
- ૮) સેવકોના વાચિફ આવક પત્રકો તૈયાર કરવા.
- ૯) આચાર્યનો સૂચના મુજબ, સેવકોને સૂચના, ચેતવણી કે છૂટા કરવા જેવો શિક્ષાનો નોંધ (ઓર્ડર) તૈયાર કરવો.
- ૧૦) સેવકોના પેન્શન પેપર્સ તૈયાર કરવા.
- ૧૧) આવકવેરો, વ્યવસાયવેરો, સી.ટી.ડી. વોમો, સી.ડી.એસ. વગેરે અંગે જે કંઈ પગાર સમાધો કપાત હોય તે રકમોનો ચૂકવણી કરવો.
- ૧૨) સેવકોનો નોકરીનો બાબતોને લગતો ફાઇલો તૈયાર કરવો.
- ૧૩) સેવકોના પગાર ફિકરેશન સંબંધિત કામગીરી કરવો.
- (ક) કચેરીને લગતો અન્ય ફરજો :-

- ૧) સરકાર, અન્ય સંસ્થા કે અધિકારી સાથે કરવાના પત્ર વ્યવહાર તૈયાર કરવા.
- ૨) આવક જાવકના પત્રકો તૈયાર કરવા.
- ૩) વખતોવખત સરકારના ખાતા કે અન્ય અધિકારી દ્વારા આપનારા આવેલ સૂચનાઓનું

- ૪) પત્રો, પ્રમાણભૂત અને સ્ટેટમેન્ટ તૈયાર કરવા અને તેને ટાળીપ કરવા.
 - ૫) વિદ્યાર્થીઓ સંબંધિત આવશ્યક માહિતી લાલોઓને પૂરા પાડવી.
 - ૬) સેલકોનું હાજરી પત્રક તૈયાર કરવું.
 - ૭) જરૂરી સૂચનાઓ સોંપવામાં આવતી સોનિટ સ્ટાફ અને વિદ્યાર્થીઓના ધ્યાન ઉપર લાવવી.
 - ૮) વિજ્ઞાપના રાજીસ્ટ્રારી, નોંધ કરવા અને શિક્ષણ કોલેજ ગ્રામ વિદ્યાપોઠના સામાન્ય રજીસ્ટર તૈયાર કરવા.
 - ૯) ગ્રામ વિદ્યાપોઠને લગતા જરૂરી સ્ટેટમેન્ટ, પત્રો અહેવાલો ફોર્મો નકલો કરવા ટાળીપ કરવું. તમા સર્કલો સ્ટાફલ નકલો તૈયાર કરવા.
 - ૧૦) ગ્રામ વિદ્યાપોઠનો તમામ પરીવારોને લગતો તમામ પ્રકારનો કામગીરો કરવો.
 - ૧૧) હાજરી પત્રકનો ચકાસતોગા આચાર્યને મદદ કરવી.
 - ૧૨) આચાર્ય દ્વારા સોંપવામાં આવતો કાર્યાલય સંબંધિત, તમામ કામગીરો લગતો
- (૬) વિદ્યાર્થીઓના સંદર્ભ ફરજો :-

- ૧) વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશ મંજૂરી તમામ કાર્યવાહી કરવી.
- ૨) ગ્રામ વિદ્યાપોઠ છોડવાના પ્રમાણપત્રો અને લોજા પ્રમાણપત્ર તૈયાર કરવા અને ખરી નકલોને લગતો કામગીરો કરવો.
- ૩) રાજ્ય પસંદગી અથવા રેલ્વે કન્સેશન અને લોજા કન્સેશન મંજૂરી પત્રકો તૈયાર કરવા.
- ૪) વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી મળેલ ફોર્મો અને પ્રમાણપત્રોનો ચકાસતો કરવો.
- ૫) વિદ્યાર્થીઓને ફોર્મો કન્સેશન કે સ્કોલરશીપને લગતો ફરજો :-

ફોર્મો રાહત મંજૂરી ફોર્મો વહેંચવા, તે ફોર્મો પરત ઉધરાવવા તેનો ચકાસતો કરવો. અને યોગ્ય પત્રકો શિક્ષણ નિયામક, રાજ્ય કલ્યાણ અધિકારી કે જિલ્લા પંચાયત કે જ્યાં જરૂરી હોય ત્યાંથી મંજૂર કરાવવા મોકલતો અને તેનાં લોલો તૈયાર કરોને મોકલતા અને તે લોલોનો રકમ મળ્યેથી યોગ્ય રોતે જાહેર કરોને જે તે વિદ્યાર્થીના માતાપિતા જમા કરવો.

- ૬) જે વિદ્યાર્થીઓ હાજરી છટતો હોય તો તેનો જાણ આગવર્તિ કરવો.
- ૭) વિદ્યાર્થીઓને લગતાં વિધાલય, કે છાત્રાલયના પત્રવ્યવહાર, પત્રકો, અહેવાલો ટાળીપ કરવા, યોગ્ય જગ્યાએ સ્થાના કરવું. તેનો રેકૉર્ડ રાખવો.
- ૮) આચાર્ય દ્વારા સોંપવામાં આવતો વિદ્યાર્થીઓ સંબંધિત કાર્યાલયનો કોળાત કામગીરો લગતો.

૯. સ્ટોકમેન્ટો ફરજો :-

ગ્રામ વિદ્યાપોઠમાં ગૌશાળા જે પ્રજાપાલનના શિક્ષણના પ્રત્યક્ષ લાગુગ્રુપ છે. તેમજ છાત્રાલયના વિદ્યાર્થીઓ અને સેલકોના પરિવારો માટે દૂધ પુરું પાડે છે. સ્ટોકમેન્ટ ગૌશાળા સાથે સંકળાયેલ તમામ આયોજન, વ્યવસ્થા, અને ગૌશાળાના પ્રશ્નોના ઉકેલમાં લાગીદાર અને છે. સેવા નિયમોમાં જણાવેલો ફરજો લજોવશે. તમા ગ્રામ વિદ્યાપોઠનો જરૂરીયાત મુજબ આચાર્યનો ગૌશાળા મંજૂર હોય કે કામગીરો સોંપે તે સંભાળવાનો સ્કેશે.

- ૧) ગૌશાળામાં ગાયોનું સંવર્ધન રાખવો અને માંદગીમાં મદદ કરશે.
- ૨) ગાયોના ધાર્મિક અને માનવીની વ્યવસ્થા કરશે.
- ૩) દૂધ દોહવું. નોંધવો કરવો, વહેંચવો કરવો, વગેરે કામગીરો કરશે.
- ૪) ગાયોની ચસ્થાની વ્યવસ્થા ગોઠવશે.
- ૫) ગાયોનું અનુવાંશિક પત્રક બરશે અને રાખવો.

૧૧. પટાવાળાનો ફરજો :-

૧. ગ્રામ વિધાપોઠાનું કાર્ય શરુ થવાના સમય પહેલાં ખેડ કલાક અગાઉ અને સંધ્ય પુરે થયા બાદ ખેડ કલાક સુધીનો ગાળો, તેનો ફરજનો સમય ગણાશે. પત દરરોજ તે ૧૦ કલાક થી વધુ નહિ હોય.
૨. સંસ્થાએ નક્કી કરેલ ગતવેશ, ફરજિયાત પતે પહેરવાનો રહેશે.
૩. કાર્યાલયના સાધનોનો ગોઠવણ અને વ્યવસ્થાનો કામગીરી કરશે.
૪. જો સેવક ફરજ પુસ્તકાલયમાં હશે તો પુસ્તકાલય સમયસર ખોલશે. સફાઈ કરશે. પુસ્તકો -સામાયિકો ગોઠવવા ઉચ્ચુકસ્વા માટે પુસ્તકો કાઢી આપવા પુસ્તકો રિપેર કરવા, ટપાલ લેવા નાખવા જવું. તથા ગ્રંથપાલ પુસ્તકાલયને અંગે વખતોવખત જે કામગીરી સોંપે તે કરવાનો રહેશે.
૫. કાર્યાલયને લગતાં કાર્યો ઉપરાંત વર્ગ સફાઈ, અને અન્ય પ્રકારની સફાઈની જવાબદારી સ્વોકાસ્વાનો રહેશે. તેમજ મળેલ કામગીરી કરશે.
૬. સંસ્થાનો કામગીરી અંગે આચાર્ય સૂચવે તે સ્થળે જઈ ટપાલ પત્રો વગેરે પહોંચાડવાના રહેશે.
૭. સંસ્થાના સાધનો અને રાચરચોળું યોગ્ય જગ્યાએ ગોઠવવાનું રહેશે.
૮. સંસ્થાનો સ્થાનિક કે જાહેર મરોત્તાઓના સમય દરમ્યાન આચાર્ય જે કોઈ કામગીરી બતાવે તે બજાવવાનો રહેશે.
૯. સંસ્થાનું સ્ટેનાગ્રાફ નક્કી કરવાનું કામ કરશે.
૧૦. આચાર્યશ્રી, કાર્યાલય, વિદ્યાર્થી કે પુસ્તકાલય અંગે જે જે કામગીરી સોંપે તે કરવાનો રહેશે.

૧૨. સંસ્થાના તમામ સેવકો સંબંધિત ફરજો :-

- ૧) કોઈપણ બિન શૈક્ષણિક સેવક, બીજી ગ્રામ વિધાપોઠામાં કે બીજી કોઈપણ જગ્યા નોકરી મેળવવા માટે અરજી આચાર્યશ્રી માં રફતે કરશે. તેમજ બેંડવાન્સ નક્કી પરવારે મોકલી શકશે.
- ૨) સેવા નિયમોમાં જણાવેલી અન્ય ફરજો સહિત પરિશિષ્ટ-૩ માં દર્શાવેલ ફરજો શૈક્ષણિક તેમજ બિન શૈક્ષણિક સેવકોએ બજાવવાની રહેશે. તથા ગ્રામ વિધાપોઠાની જરૂરોયાત મુજબ આચાર્ય જ્યારે જે કામગીરી સોંપે તે સંજાળવાની રહેશે.